Nro XV.

GAZETA NARODOWA
WILEŃSKA

W NIEDZIELĘ DNIA 22. CZERWCA ROKU 1794.

Virtus non territa monſtris.

Z Wilna dnia 22 Czerwca.

Przybyły do tuteyſzey Stolicy Obywatel Xże Kazimierz Sapieha z Xciem Franciſzkiem Sapiehą Generałem Artyleryi Lit: z powſzechnym ukontentowaniem jeſt tu widziany. Mąż ten wolą Serc cnotliwych Konſtytucyynego Seymu, Prowincyi W. X. Lit: Poſłow u Styru naywyżſzych Narodu obrad poſadzony, i przykładnie nim władający, gdy widział los Narodu dyſkrecyi tyranow oddany, wyrzekł ſię Rangi i majątku, bogaty tylko w cnotę i przywiązanie do Oyczyzny, wolał bydź tułaczem z innemi dobrey pamięci godnemi w obcym Kraju, i oczekiwać ſzczęśliwey przyſzłości, jak przed Tworami Deſpotyzmu i zdrady podle ſię uginać, i nieprędzey na Oyczyſtey ſtanął ziemi, aż owe Bałwany u nog ukrzywdzonego Narodu zniſzczone zoſtały.

Od kilku dni z naytkliwſzym uczuciem widziemy tu licznych Obywatelow i Obywatelki (tych nawet, dla których ſtary przeſąd pewne dyſtynkcyi kładł linije, a których dziś zdolności, nie rozkazem jakim, ale jedynym Patryotycznym ſą kierowane zapałem) wychodzących z Rydlówkami do ſypania okopow za Miaſtem, i pracowicie około tey ſzlachetney zatrudniających ſię roboty. — Gdy więc cnota tych gorliwych ſług Publiczney rzeczy niepotrzebowała bydź zachęconą, nie może ſię uwolnić przynamniey od tego, aby wielbioną niebyła. — Narodzie! jeśli maſſa ludu Twego, będzie ciągle ſkładać maſſę doſtarczającą na wybicie ſię z tyranii i ucilku ſpoſobow, przeydzieſz wſzyſtkie do twego ſzczęścia zawady, zwyciężyſz haniebnych twych nieprzyjacioł, i będzieſz rzetelnie wolnym.

Uniwerſał względem wydania Rekruta, uzbrojenia wſzyſtkich mieſzkańkow i Poſpolitego Ruſzenia.

Rada Naywyżſza Narodowa do Obywatelow Polſki i Litwy.

Cokolwiek umyſł Wolnego Człowieka podnieść, cokolwiek może go zachęcić do miłości do obrony Oyczyzny, do dzieł Bohatyrſkich; to wſzyſtko w odezwach Naywyżſzego Naczelnika, i w jego właſnym przykładzie widzicie Obywatele. Poświęcił on ſię całkowicie dla nas wſzyſtkich, bo ufał ſwojemu Narodowi, bo przekonany był o Wſpółrodakach, że dla nich naywiękſze ofiary ſą ſłodkie tam, gdzie idzie o całość, o Wolność, o zbawienie Oyczyzny. Znacie Obywatele, iż w dziſieyſzym ſtanie Rzeczypoſpolitey na pół brane środki, byłyby zawodne. Całey ſiły, całey energii i możności użyć potrzeba, żebyśmy mogli odzyſkać Prawa naſze, poſtawić ſię w ſtanie ſzanownym, i zemścić ſię tylu krzywd, gwałtow, i obelg, z oſtatnią pogardą i ſzyderſtwem Jmieniowi Polſkiemu wyrządzonych. Tym przejęci uczuciem, wzieliśmy ſię do Oręża: w tym ſamym trwając uczuciu, póty powinniśmy trzymać miecz podnieſiony, póki ſobie oſtrzem jego, ſprawiedliwości nie uczyniemy. Roſpacz naſza zmienia ſię teraz w nadzieję, bo zamożność Narodu, wyrównywa przedſięwzięciu naſzemu. Mamy dość ludzi, dość chleba, i żelaza, potrafiemy zatym wytrzymać woynę, i ſkończyć ją z chwałą. Przyſtawienie Rekruta pieſzego z 5ciu, a konnego z 50 Dymow, liczbę woyſka Rzeczypoſpolitey do ogromney ſiły podnoſi. Uzbrojenie wſzyſtkich Obywatelow Mieſzkańcow Ziemi Polſkiey, robiły cały Narod Zołnierſkim, i gotuje w nim prędkie a ſilne wſparcie dla Woyſka, ilekroćby tego gwałtowna okoliczność wymagała.

Rada Naywyżſza Narodowa wchodząc w wielkie zamiary Naywyżſzego Naczelnika, a chcąc rozrządzenia jego wykonywane już w Wwdztwach, które ſię naprzód za Powſtaniem oświadczyły, do całego rozciągnąć Kraju: ogłaſza je w Naſtępujących Punktach, i Kommiſſyom Porządkowym w ſwoich Województwach i Powiatach jak nayprędzey przywieśdź do ſkutku nakazuje:

1mo: Z pięciu Dymow w Miaſtach, Miaſteczkach i Wſiach ma bydź doſtawiony na Rekruta jeden człowiek młody, zdrowy, i czerſtwy, z bronią to jeſt, z kilku ładunkami, albo Piką 11. ſtop długą, lub też Koſą w proſt oſadzoną i ſiekierą: ubrany po wieśniacku jak poſpolicie wieśniacy na Wſiach chodzą: żeby miał Koſzul dwie, bóty dobre, czapkę, płachtę, czyli grube prześcieradło z dwóch brytow: żeby był opatrzony Sucharami na dni ſześć, i lenung miał dany na jeden Mieſiąc, co czyni Złł: 15.

2do: Z pięćdzieſiątego Dymu ma bydź doſtarczony jeden Rekrut Konny, to jeſt: żeby miał Konia, wartującego Złł: 250. z całym ubraniem do jeżdżenia: uzbrojony Szablą, parą Piſtoletow, i Piką. Na takich Rekrutow mają bydź wydani ludzie dobrze na koniach ſiedzieć umiejący, jacy ſą: Maſztalerze, Myśliwcy, i t. d.

3tio: Kommiſſye Porządkowe mają odbierać kwity, od Kommendantow na wydanych

Rekrutow tak piefzych, jak i konnych, a dawac je doftawującym Obywatelom. Zaleca Rada wfzyftkim Kommiffyom Porządkowym, żeby jey doniofły w jak naykrótfzym czafie, wiele wydały Rekruta, a wiele jefzcze wydać go mają. Doniofą także Radzie, czy mają w fwoich Województwach lub Powiatach ludzi Woyfkowych do odbierania i ćwiczenia Rekruta, ażeby w niedoftatku ich, potrzebne mogły bydź wzięte śrzodki.

4to: Dla opatrzenia Woyfka w żywność i furaże Kommiffye Porządkowe nakażą z każdego Dymu doftarczyć Sucharow funtow 24. Owfa Garcy 8. Siana funtow 24.

5to: Dopilnują Kommiffye Porządkowe w fwoich Województwach i Powiatach, ażeby wfzyfcy Obywatele Miefzkańcy w Miaftach, Miafteczkach Wfiach od lat 18 do 40 w broń jaką będą mogli, to jeft: Karabiny, Fuzye, Piki, Kofy w proft ofadzone, Pałafze uzbroili fię, i żeby co niedziela, każda Wieś, Miafto lub Miafteczko ćwiczenia Zołnierfkie odprawiała. Zalecenie to w przeciągu 3. tygodni od odebrania ninieyfzego Uniwerfału do fkutku przywiedzione bydź ma. Dla tego obowiązane fą Kommiffye porządkowe wyftać z grona fwego, lub z Obywatelow godnych ufności Luftratorow, którzyby na mieyfcu po Wfiach, Miaftach i Miafteczkach, obaczyli, czy to urządzenie jeft ufkutecznione: aby tym fpofobem były w ftanie Kommiffye, Rapport dokładny przefłać Radzie Naywyżfzey o uzbrojeniu wfzyftkich Obywatelow i Miefzkańcow fwoich Województw i Powiatow.

6to: W którym Województwie, Powiecie lub też całey Prowincyi wypadnie potrzeba Pofpolitego Rufzenia, na zawołanie Generała Kommenderującego, też Pofpolite Rufzenie ma bydź ufkutecznione w naftępującym fpofobie. *1mo:* Połowa tylko z gromad ludzi zdatnych do boju, ma bydź rufzona, a druga połowa przy Gofpodarftwie zoftać, dla pilnowania nietylko fwego Gofpodarftwa, ale i pomagania tym, którzy idą z bronią na nieprzyjaciela. *2do:* Ludzie z gromad idący na Pofpolite Rufzenie na 10 dni żywnością mają bydź opatrzeni. Obywatel Dziedzic, ze wfzyftkiemi ftużącemi, ma fię ftawić na czele ludzi idących, ze Wfi jego. *3tio:* Ktoby był dla wieku lub zdrowia niezdatny, albo publiczną ufługą zajęty, ten ma wyftać Syna fwego na czele ludu. *4to:* Ktoby nie miał Syna w zdatnym wieku, albo nie był przytomny w Kraju, na tego mieyfcu ma ftanąć dwóch ludzi konnych miefięcznym lenungiem opatrzonych, a to z każdey Wfi zofobna. Obowiązek ten fpada i na Duchownych, jako Obywatelow i właścicielow w tym fpofobie: iż ci Duchowni, którzy niemają nad 1,000. Złł: intraty, jednego piefzego; którzy mają do 2.000. Złł: jednego konnego; którzy zaś mają więcey nad 2.000. Złł: dwuch konnych ludzi do Pofpolitego Rufzenia, przyftawić powinni, a to z każdey z ofobna Wfi którą pofiadają. *5to:* Szlachta którzy ufzczupleni w Majątkach jeden tylko Dym mają, z każdego Dymu albo fami ftanąć ofobiście, albo Synow, lub Braci fwoich przyftawić powinni, pod karą, jaką przepifują Prawa dawne na nieftawającą Szlachtę do Pofpolitego Rufzenia.

7mo: Gdy wola jeft Naywyżfzego Naczelnika, aby Siła Zbroyna W. X. Lit: Pofpolitym Rufzeniem tey Prowincyi wfpartą była; Deputacya Centralna i Kommiffye Porządkowe W. X. Lit: dopilnować mają, aby toż Pofpolite Rufzenie, czy całkowite, czy cząftkowe na żądania Generała Kommenderującego, podług wyżfzych Opifow ufkutecznione zoftało.

Dan w Warfzawie na Seffyi Rady dnia 6. Mca Czerwca 1794. Roku.

TADEUSZ KOSCIUSZKO Naczelnik Naywyżfzy Siły Zbroyney Narodowey.

Odebrałem Rapport z Wilna 5. Czerwca pifany. Uwiadamiam, iż wątpliwość w jakiey Litwa zoftawała względem granic Króla Prufkiego, już jeft rozwiązana zupełnie; ponieważ woyfka jego nietylko w Granice nafze wkroczyły, ale już nawet wfpólnie z Mofkiewfkiemi czynią przeciwko Woyfku Rzpltey. Nietylko więc Granica Prufka uważana bydź ma jako nieprzyjacielfka, ale należy wfzyftkie obrócić ftatania na to, aby z ftrony Litwy uprzedzając napaści tego woyfka, puścić w ich granice Kommendy Ochotników, którzyby woynę na ich Ziemię przenieśli, i hafło Wolności Miefzkańcom tamecznym ogłofili. Toż fama przedfięwziąć należy i względem krajow Mofkiewfkich, w czym zalecam nietracić czafu i nieofzczędzać fpofobów. Względem Dóbr Sereje do Króla Prufkiego należących, zalecam udadź fię do Rady Naywyżfzey Narodowey w Warfzawie, co Ona przyzwoitym uczynić ofądzi. Odtąd wfzelka właśność Rządów tak Prufkiego, jako i Mofkiewfkiego podpada pod Prawo zdobyczy Narodowey, fzczegulniey Kaffy, Magazyny, Arfenały i Konie, inne zaś objekta mają bydź zoftawione łupem dla zachęcenia wfpomnionych wyżey Ochotników.

Względem operacyi wojennych Deputacya Centralna W. X. Lit: wiadomości i myśli fwoje kommunikować będzie generalnemu Kommendantowi w Litwie Michałowi Wielhorfkiemu, lub w nieprzytomności jego Generałowi Leutnantowi Jafińfkiemu.

Wfpólnie z wfpomnionemi Generałami zatrudni fię Deputacya jak naydzielniey ufkutecznieniem Pofpolitego Rufzenia i uzbrojeniem jak nayprędfzym całey Prowincyi. Nie mafz momentu do ftracenia. Powinien Narod wfzyftkich fił fwoich dobyć, jeżeli chce bydź wolnym. Datt w Obozie pod Lipowym Polem dnia 11. Czerwca 1794. R.

Tadeufz Kościufzko.

Dalfzy ciąg czynności Deputatyi Centralney W. X. Lit:

Dnia 16 Czerwca Deputacya Centralna W. X. Lit: Odebrawfzy od Naywyżfzego Naczelnika Ordynans do Pofpolitego Rufzenia, Zalecenie nayprędfzego w kraje Prufkie i Mofkiewfkie wkroczenia, Rekwizycye Rady Narodowey względem wyftania delegowanych do Kommiffyow Porządkowych, i Inftrukcyą dla tychże Delegowanych przepifaną, zaleciła Kancellaryi fwey tak Ordynans Naywyżfzego Naczelnika, jako też polecenia Rady, z Uniwerfałem do Pofpolitego Rufzenia drukować i rozefłać.

Na rekwizycye wydziału Befpieczeńftwa fumme 5,000. Złł: Pol: za kwitem Obywatela Wyłłogierda wyliczyć kazała.

Dnia 17 Junii Odebrany od Woytkiewicza Generał Majora Plan kommunikowała JP. Generałowi Wielhorfkiemu, i za daną od niego aprobacyą, na użycie pieniędzy z fun-

dufzu nchwał na objekt tymże Planem objęty zezwoliła.

Na lenungi Regimentu Gwardyi za rekwizycyą Wydziału potrzeb Woyfkowych fummę 2,198 Złł: a dyftinctim na przełożenia tegoż Wydziału Złł: 10.000. affygnowała.

Dozwoliła Wydziałowi Potrzeb Woyfkowych, ażeby wfzedłfzy w potrzebę exyftowania Kommiffaryatu Woyfkowego przez zefzłą Radę uftanowionego, ony uchylił, lub utwierdził, i prawidła czynnościom jego przepifał.

Na kupno Zboża do publicznych Magazynow Złł: Pol: 20,000 Wydziałowi Zywności wyliczyć poleciła.

Memeryał Z.by Dzierżawcy Krakopolfkiego Kommiffyi Porządkowey Mereckiey kommunikowała, końcem by ta w okolicznościach owym objętych ftofownie do prawideł fobie przepifanych poftąpiła.

Dnia 18 Junii Przyjęła Rapport Kommisfyi Porządkowey Trockiey, i ftofownie do Jey żądań po zgorzeniu Miafta Trok na lokacyą dla niey Miafto Zyżmory przeznaczyła.

Odebrała Rapporta od Generałow Majorow Pttow Brafl.wfkiego i Zawileyfkiego i one do kommenderowania JP. Wielhorfkiemu Generałowi przefłała.

Za rekwizycyą Generała Wielhorfkiego fummę 20 000 Złł: na różne expenfa affygnowała.

Determinowała ogłofić wfzyftkim w powfzechności Obywatelom, iż te tylko nakazy ufkteczniać fą winni, które od Naywyżfzego Naczelnika, lub Rady Narodowey przez Deputacyą Centralną ogłofzone będą, inne zaś wfzyftkie Uniwerfały i partykularne Uchwały, że nikogo obowiązywać niemogą, i że takowe obwiefzczenie, ściągać fię nie ma ani do Ordynanfow od Kommendantów przez Naczelnika umocowanych, ani wiązać fkutkow dobrowolnych ofiar i fkładek zaftrzega.

Na lenungi Pułku 6go lekkiey Kawaleryi 40 000. Złł: a na lenungi Regimentu piefzego 6go 9 360. Złotych tudzież na gażę Pułku piefzego 8go 6,000 Złł: Pol: wypłacić dyfponowała.

Przynieffioną od Wydziału Befpieczeńftwa Opiniją względem wydawania Pafzpo toow Krajowym i Zagranicznym ofobom przyjęła i potwierdziła.

Za odebraną Liftą tak od Kommiffyi Porządkowey Wdztwa Wileńfkiego, jako i od Magiftratu Wilna Ofob zdolnych do urzędowania w teyże Kommiffyi, wybrała z pomiędzy nich Obywateli Joachima Abramowicza, Kazimierza Skurewicza, Tadeufza Naborowfkiego, Jozefa Czarnowfkiego, Antoniego Sierzpińfkiego, Jana Józ: Kociełła, Daniela Pafzkiewicza, Kazimierza Plewakę. — *Z Miafta* Samuela Ryka, Kryftyana Kreczmera, Marcina Brzoziejewfkiego, Piotra Grozmaniego, Karola Szwarca, Jana Getta, Mikołaja Szala, Godfryda Hana. — *Z Duchowieńftwa* JX Wołczackiego Bifkupa Tomaleńfi: X. Pohla, X Gana, a z wyznania Greko Oryentalnego Oyca Jankowfkiego Jhumena Monafteru Wileńfkiego, z Wyznania Ewangelickiego X. Kęczyńfkiego Kaznodzieję. — Podobnież po nadeffaney Liście nominowała Deputacya do Sądow Kryminalnych Obywatelow Gafpra Czyża, Jgnacego Zajączkowfkiego, Romanowicza Sędz: Ziem: Mączyńfkiego, Podbereflkiego Sędz: Ziem: — *Z Miafta* Dabrego, Germana, Nifzkowfkiego Jochera, Andrzejowfkiego, i Antoniego Gorfkiego. — Poleciła oraz Kommiffyi Cywilno-Woyfkowey teraz exyftującey, aby ta nieprzerywając fwojego Urzędowania obwieściła na tych miaft ofoby tak do Kommiffyi Porządkowey, jako też i do Sądow Kryminalnych nominowane, a za zebraniem fię onych naydaley w przeciągu tygodnia, iżby w jak naydofkonalfzym porządku czynność fwoją Kommiffyi nowey zdała, zaftrzegła.

Dalfzy ciąg ofiar.

JX. Jerzy Rafałowicz Altaryfta Połongówfki całoroczny dochod Altaryi fwojey Zł: 330 JX. Michał Połajanowfki Kommendarz Rudomińfki Złł: Pol: 200 Piotr Sokołowfki Zł: 200 Obywatelka z Tarłow Ofkierczyna Generałowa Siebra jako to Miednicę z naliwką w środku wyzłacaną i pieniędzmi Czer: Zł: 5 X. Dominikan bez imienny łyżkę frebrną jednę. Kameldule Pożayfcy Koni 3 Alexandrowicz Koni 10 Tenże Namiot Oficerfki 1. Benedyktynki Wileń: do Ludwifarni miedzi funtow 377. X Karpowicz Pleban Preńfki Dzwon od fun: 441 i żelaza fun: 106. Wołagiewicz 3 Ochotnikow z końmi, bronią i mundurem. Kofińfki, Jałowiecki i Sawicki, ze fkładki Zołnierza umundurowanego Konnego i Zł: 180 Mickiewicz Regent Upitfki zliwkow Złota, Siebra, Miedzi, Cyny funt: 76 z pogorzelizny; tenże Koni 2. Siana wozy 6. Owfa Beczkę 1. chleba bochonow 5. Syrow 10. Mafła garnufzek 1 Soli garniec 1 i Krup garniec 1. Antoni Kulefza Chomąt z nabedrykiem Giedroyć mufzkiet gwintowany. Borowfki Kociołek mofiężny i lichtarzy parę. Karpowicz Podftoli Preń Spiżu funt: 24. Pietkiewicz koni 3. Pulfzorkow . i poftronkow parę. Brzozowfki z Birżnun Towarzyfza umundurowanego z koniem, bronią, i Złł: 180 Obywatel bez imienny Sukna Poftawow 20 X. Antoni Sarofiek Pleban Jeznieńfki, Słonmy Połciow dwa Obywatelka bez imienna z Pttu Wiłkomierfkiego Zyta Purow 200 Prufzyńfka Podczafzyna Mińfka Zyta Purow 100

Z Obozu pod Piafkami w Ziemi Chełmfkiey dnia 10 Czarwca

Obywatel Generał Lieutenant Zajączek donofi, że ftojąc Obozem na górach pod Chełmem dnia 8 Czerwca ftoczył bitwę z nieprzyjacielem pod Kommendą Generała *Derfelda*. Baterye nieprzyjacielfkie miały 22 fztuk 12funtowych armat, a do 40. Batalionowych. Nafzych armat niebyło nad 10. większego kalibru, a 4 4rofuntowe. Nowo zaciążny Zołnierz ofobliwie Pofpolitego Rufzenia, nieprzyzwyczajony jefzcze do tęgiego ognia, po wytrzymanym początkowym attaku, zmiefzał fię i cofnął. *Dziwić fię temu nie potrzeba* ftowa fą Rapportu, *że lud pierwfzy raz w ogniu będący, uftrafzył fię Artyleryą nieprzyjacielfką, owfzém należy fię fpodziewać, że oftrzelany, zrówna fię w odwadze z Grenadyerami Krakowfkiemi*. Mimo to wfzyftko batalia trwała od godziny w pół do drugiey z południa, do godziny 7mey wieczorney. Brygadyer Wyfzkowfki zaftaniający retyradę, ze fwoją Kawaleryą nacierającego nieprzyjaciela attakował i odparł, a cofającemu fię wziął w niewolą 1. Chorążego. Vice Brygadyer Rozwadowfki od Brygady Wyfzkowfkiego, w czafie nacifku od Mofkalow, gdy konie od jedney ar-

maty poplątane i znarowione ciągnąć nie chciały, sam zsiadł z konia, za jego przykładem więcey Zołnierzy z teyże Brygady, i tak na ręku prawie armatę przed nieprzyjacielem uratowali. Strata nieprzyjaciela nie wiadoma. Naszych zginęło 203 głow ludzi, a 145. koni. Między zabitemi 1. Officyer, rannych 57. między temi dwóch Officyerow.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Z Paryża dnia 21. Maja.

Couthon imieniem Deputacyi ocalenia publicznego doniosł wczora Konwencyi, że z Lille odebrał list pod datą 18. Maja, w którym było wyrażono „ jak nieprzyjaciel codziennie usiłuje *Courtray* odebrać i przeszkodzić dalszemu posunieniu woysk naszych do Flandryi zachodniey. Dnia 17. Maja pokazawszy się razem na kilku punktach, odebrał nam stanowisko *Pont a Marque*. a ze trzech innych nasi ustąpili w porządku. Nazajutrz attakowaliśmy nawzajem nieprzyjaciela we wszystkich razem punktach, i wyparliśmy go zewsząd, zdobywszy wiele armat i jeńców. To zwycięstwo umnieyszy trotkow, które się u pewnych od kilku dni zaczęły okazywać. Bo niechętni rozsiewali po różnych mieyscach nowiny, z miną smutną, jakoby północna armia była w niebespieczeństwie. Niewierzmy tym *allarmistom*, którzy umieją twarze swoje ułożyć, pokazać minę strapioną, a wewnątrz się cieszą. Tacy są niebespieczni. Jakożkolwiek bądź, prawdziwy Republikanin, czuły jest na nieszczęście, ale bynamniey męstwa nie traci. „ Ten Rapport powszechnie chwalono. Rada Paryska wydała obwieszczenie, w którem *do stałości Republikantskiey* zachęca, z *ujęciem nawet wygod zwyczaynych przez wzgląd na okoliczności teraźnieysze.*

Z Londynu dnia 27 Maja.

Wczoray to jest w Poniedziałek miał Markiz Landsdowne mowę w Parlamencie o stanie teraźnieyszym Wielkiey Brytanii względem Państw innych a mianowicie Ameryki. Nayprzód wystawił stan wewnętrzny Państwa i użalał się na Ministrow, że nie bez celu fałszywy w umysłach Mieszkańcow sprawili allarm, że zamówionych na wszelkie ich polityczne obróty mieli szpiegow, i niektórych z nich zaśurowo ukarali. Udawanie, jakoby broń i zaboycze narzędzia kształtu wcale szczególnego odkryte zostały, jest wymysłem. „ Anglik bowiem nie jest tak nieludzki, aby się chwycić miał narzędzi morderczych. Co zaś do stanu zewnętrznego Państwa naszego (rzekł) strata nasza w czasie tey woyny zawsze była zmnieyszona, a zysk zwiększony. Między Mocarstwami skombinowanemi panuje podeyźrzenie i nieufność, a Holendrzy nayszczególniey na zdobyczy nasze w Indyach zachodnich zazdrosnym patrzają okiem. Daley mówił cóż mamy za pewność, że Francyą pokonamy? Woyna toczy się od sześciu Królow przeciw Królom millionowym, bo w wolney Rzeczypospolitey Francuskiey każdy się Obywatel ma za Króla. Mówiąc potym o obeyściu się Ministrow naszych z Mocarstwami neutralnemi jako to: Toskanią, Genuą &c. nakoniec przyszedł do zachowania się naszego względem Ameryki. „ Kray ten, rzecze został przez Gabinet Angielski pobudzony do Woyny. Jemu to mamy przypisać, że Portugalia i Algierczycy zrobili pokoy między sobą, przez co Potencya ostatnia znalazła się w stanie deklarowania woyny Amerykanom. Daley że Wielka Brytania łamie Artykuły Pokoju z Ameryką, zatrzymując przy sobie dotąd oddanie tych Twierdz, które Amerykanie Traktatem sobie zaręczone mają. Rzeczą zaś nayważnieyszą rozumiał bydź mowę Lorda Dorchester Gubernatora Quebecku do Indyanow mianą, w którey ich zapewnia, że Pokoy między Anglią i Ameryką dłużey nad rok jeden nie potrwa. Radził prosić Króla, aby Instrukcye dla Lorda Dorchester kommunikować kazał Izbie.

Obwieszczenie, którego używa *Towarzystwo Korrespondencyyne Londyńskie* z Raportu Deputacyi Parlamentowey do examinowania podeyrzanych, i ich papierow.

Obywatele! oto moment krytyczny, w którym Bretonowie na zagruntowanie wolności swojey z gorliwością i całą energią stawać powinni, albo bez oporu przyymować kaydany, jakie im Ministrowie kują. Chcecież łącznie z nami pracować w zamiarach spokoynych, które nam rokują szczęśliwe powodzenia i skutki? Potrzebaż wam przypominać, że mimo niesłychaney śmiałości ludzi zepsowanych i dumney ich fakcyi, która się teraz na Prawa i wolność ludu targa, zgromadzenia nasze w Anglii nie inaczey przerwane bydź mogą tylko za poprzedzającym Billem sameyże Konwencyi? Czyż nie powinniśmy przestrzegać aby ten węzeł spojenia był jak naymocnieyszy? oraz sentymenta i zamiary różnych Towarzystw w całym Narodzie w jedno złączone? póki to w mocy naszey, abyśmy dalsze czynić mogli operacye przyjacioł Ludu. Żywo więc bierzmy się za ręce! i pokażmy, że się znamy na prawdzie. Jeżeli poniżeni bydź mamy przez pogróżki, prześladowania i nieprawne Dekreta; więc wolności niegodni jesteśmy. Ale śpieszmy się. Są wśród nas Hessowie i Austryacy, a skoro nie my ich, to oni nas zgnębią. Ustanowmy więc inną Brytanii Konwencyą. Mamy już ułożone centralne mieysce dla całey wyspy naywygodnieysze, którego jeszcze nie mianujemy, póki odpowiedzi Towarzystw z nami korrespondujących mieć nie będziemy. Jeżeli to bydź może, upraszamy o odpowieź przed 20 Maja, czyli się na takowe rozporządzenia zgadzacie, i wiele Delegatow przyszlecie

Zostajemy z Braterskim przywiązaniem Londyńskie korrespondujące Towarzystwo.

T. Hardy Sekretarz

Z *Cork* donoszą, że Fregata Castor od 32. Armat i 13 Kupieckich Okrętow pod iey konwoiem, wpadła wręce, 4. Francuskich Okrętow Woiennych, i do Brest prze prowadzona.

Flotta woienna francuzka z 25. Okrętow liniowych i 18. Fregat złożona wyszła, dnia 16. z Brest: w bliskości iey ma bydź Angielska, przezco spodziewamy się mieć w krótce doniesienia o potyczce na Morzu. Fregata nasza Flora zwana 2. Okręta Duńskie a drugie dwa Szwedzkie zabrała. Nawzaiem Francuzi zabrali 30. Okrętow kupieckich. Na drodze do Sundu znayduie się 18 kaprow Francuzkich, z których każdy ma 34. do 40. Armat i 400. do 600. ludzi.

Nro XV.

DODATEK
DO
GAZETY NARODOWEY
WILEŃSKIEY.

W NIEDZIELĘ DNIA 22. CZERWCA ROKU 1794.

Z Wilna dnia 22. Czerwca.

Doszło tu urzędowe od Obywatela Stetkiewicza General Majora Pttu Szawelskiego doniesienie, że dnia 16 præsentium z Wolunterami częścią Piechoty i Strzelcami attakował Oboz Nieprzyjacielski pod Zagorami na samey Kurlandzkiey granicy pozycyą maiący, i po dwugodzinney bitwie przymusił Nieprzyjaciela do ustąpienia placu, ubiwszy mu 120 ludzi. Stratę swoich do 40. rachuje.

Działo się Wilnie na Sessyi Sądu Subordynacyi Woyskowey W. X. Litt: zebrawszy się do Pałacu Rzpltey Massalskich zwanego

Roku 1794 Mca Czerwca 3go Dnia Sąd Subordynacyi Woyskowey W. X. Litt: do Pałacu Rzpltey zwanego pod Prezydencyą JP. Jerzego Tyszkiewicza z Rady tymczasowey Xięstwa Litt: do tey sprawy Delegowanego Konsyliarza zebrany, wziąwszy przed się sprawę JP. Jakóba Baranowskiego Pułkownika, oraz JPP. Dawida Romanowicza i Mustafę Achmatowicza Rotmistrzow Officyerow Pułku 3go lekkiey Kawaleryi Woyska W. X. Litt: o sprzeciwienie się jakoby i nieprzystąpienie do Aktu związku Narodowego obwinionych, Rezolucyą Rady do siebie odesłaną, po nayściśleyszym i naypilnieyszym wszelkich okoliczności rozebraniu i rozważeniu większością zdań zapadły następuiący stanowi wyrok— A naprzód co do JP. Baranowskiego Pułkownika, gdy z Inkwizycyi okazuie się, iż JP. Dominik Krzycki Major Brygady Pierwszey Kawaleryi Narodowey Woyska W. X Litt: będąc zesłanym od JP. Generała Chlewińskiego dla odebrania od Pułku 3go P. S. Woyska Litewskiego, celem łączenia się z Aktem powstania Narodu, Przysięgi, nie tylko, że ani Extraktem Aktu powstania Narodu Powiatu Szawelskiego Xięstwa Zmudzkiego nie okazał; lecz ony jak sam wyznaie JP. Major, w kopii Pułkowi kommunikował, ani też na domaganie się wielu Officyerow dowodu wykonaney przez Pułk 5ty Przedniey Straży przysięgi na pismie nie złożył, słownie tylko (czemu tenże JP. Major nie zaprzecza) zapewniaiąc, iż Pułk ten przystąpił do związku, ale nadto w Wyłkowyszkach mieyscu konsystencyi Sztabu tegoż Pułku 3go na zebranie się wszystkich onego Chorągwiow po różnych mieyscach rozlegle rozlokowanych, do których jak sam JP. Krzycki powiada, że JP. Baranowski Pułkownik tym celem w jegoż przytomności powydawał Ordynanse, gdy na sessyi znayduiących się przy Sztabie Officyerow złożone głosow większością udecydowanym było łączenie się z JP. Generałem Chlewińskim, będąc nawet o to tak od samego Pułkownika, jako w tym Pułku niedawnego, a przeto mało go znaiącego i niemaiącego jeszcze w nim zaufania, jako też i od innych Officyerow proszonym, iżby i przysiędze ich był przytomnym, i z niemi razem za zebraniem się całego Pułku do Wielony, stosownie podług JP. Generała Chlewińskiego Ordynansu maszerował, nieczekał, a poźniey Towarzysze z 5go Pułku do Wyłkowyszek przybyli zapytani przez JP. Baranowskiego jeżeliby wykonali przysięgę na łączenie się do Aktu powstania Narodu, zapewnili, iż całe o tym nic niewiedzą, i żadnych do tego od swey Kommendy niemieli rozkazow. — Na co JP. Krzycki zapytany od Sądu naszego, odpowiedział iż dla krótkości czasu samych tylko Officyerow Pułku 5go słuchał przysięgi, zostawuiąc im ażeby od Podkommendnych swoich onęż odebrali. A nadto jako sam Baranowski wyznaie i inni Officyerowie tegoż Pułku potwierdzaią, co nawet i JP. Krzycki w Inkwizycyi poświadcza, że JP. Baranowski zaręczył o chęci swojey łączenia się z JP. Generałem Chlewińskim daiąc słowo Honoru, iż Narodu niezdradzi, i przysięgę na Akt Powstania wykona, pośledniey zaś za spiesznym oddaleniem się JP. Majora Krzyckiego z Wyłkowyszek szedł powolnym i oboiętnym marszem, a to w ozieraniu się tylko czyby go z Pułkiem kto podług dawnego w tym doświadczonego zwyczaju niezabrał.— Stanąwszy zaś w Maryanpolu, gdy Towarzystwo swawolne rzuciło się do Dzierżawcy Klucza Michalskiego, i mocno go zbili, zapobiegaiąc dalszym rozruchom Pułkownik Baranowski allarm grać rozkazał, i Placowki porozstawiał, tak dla obawy Woyska Nieprzyiacielskiego, iako też aby Towarzystwo trzymali się gromady, którzy na różne strony byli rozsypani; i żeby tym łatwiey można było wstrzymać rozhukanego Zołnierza, zalecał aby przed Placowkami strzelano do oddalaiących się w stronę bez urlopu i wykraczaiących z granic subordynacyi; ale udzielnie natychmiast ostrzegał stoiących przed Placowkami, że to mówi tylko na postrach nie zaś do wykonania. W krótce po tym z Pułkiem swoim JP. Baranowski przybywszy do Wsi Wierebieiow (iako Akt dowodzi) na dniu dwudziestym dziewiątym Kwietnia do łączenia się z powstaiącym Narodem wykonał przysięgę, którą poprzedziła doyście w tym Ordynansu iemu od Deputacyi beśpieczeństwa Publicznego w Wilnie na Sessyi poobiedniey dnia dwódziestego osmego Kwietnia danego; co poswiadcza Ordynans JP. Chlewińskiego Generała, w odpowiedzi na Raport JP. Baranowskiego o nastąpioney przysiędze donoszący dnia trzydziestego Kwietnia Roku teraznieyszego w Kownie wydany; a wszystkie świadectwa o chęci JP. Baranowskiego bycia przy Narodzie

w dziſieyſzey ſprawie powſtania przekonywaią. Oddzielnie co do Raportu od tegoż JP. Baranowſkiego zeſzłemu Koſſakowſkiemu przeſłanego Sąd Subordynacyi z znalezioney między Papierami tegoż Koſſakowſkiego w Kancellaryi iego Dezurney pod dniem dwudzieſtym Kwietnia w Wiłkowyſzkach datowaney, a przez Koſſakowſkiego w nienaydowaniu ſię kompletu Kommiſſyi Woyſkowey arbitralnie, iako to nie poiednokrotnie praktykowało ſię, zabraney i rozpieczętowaney Expedycyi przeświadczył ſię, iż to nie był Raport ſzczegulnie Koſſakowſkiemu dany, ale Hetmanowi wraz z Kommiſſyą Woyſkową, iak iego brzmią wyrazy, w którym umieściwſzy Ordynans JP, Chlewińſkiego Generała Romanowiczowi Rotmiſtrzowi Pułku trzeciego Przedniey Straży do łączenia ſię dany, zapytuie Pułkownik Baranowſki Kommiſſyą Woyſkową co ma czynić, gdy po wykonaney niedawno przyſiędze na poſłuſzeńſtwo teyże Magiſtraturze odbiera Ordynans od JP. Chlewińſkiego bez wyrażenia na mocy Ordynansu Prześwietney Kommiſſyi Woyſkowey lecz z tytułem Naczelnika uzbroionego Narodu Litewſkiego do wykonania nowey temuż Naczelnikowi przyſięgi, a zatym lękaiąc ſię krzywoprzyſięſtwa, donoſi to Naywyżſzey nad Woyſkiem Magiſtraturze, zaręczaiąc ſzczegulnie dla teyże Kommiſſyi Woyſkowey wierne poſłuſzeńſtwo Naoſtatek co ſię tycze obeyścia ſię ſpokoynego JP. Pana Baranowſkiego w Marſzu z ſpotkanym Woyſkiem Roſſyyſkim, i widzenia ſię z Maiorem tym oddziałem Komenderuiącym, gdy nietylko wyznania przytomnych, ale nawet Kopia Raportu Fiedora Hrynbłanta, tegoż Maiora Roſſyyſkiego pod dniem $\frac{17}{2}$ veteris ſtilli Aprilis z Olity Generałowi Cecyanowi danego, a z Deputacyi tayney Sądowi kommunikowana, o żadnym kroku przeciw Rzpltey JP Baranowſkiego nie przeświadcza, lecz że to uczynił dla okazania Ordynanſu Koſſakowſkiego, którym miał zbliżenie ſię do Wilna, ſobie zalecone, a to w boiaźni iżby od przewyżſzaiącey ſiły Nieprzyiaciela maiącego Armaty maſzeruiący z Półkiem zredukowanym, rozproſzonym i znieſionym nie zoſtał, pochodziło, przekonywa. Zeby zaś JP. Baranowſki brał iakie od Nieprzyiaciela pieniądze, żadne bynaymniey dowody tego nie okazały ſię.

W reſzcie czyniąc wzgląd na tyloletnie tak ſamego JP. Pułkownika Baranowſkiego, jako też i liczney jego Familii, oraz całego Narodu Tatarſkiego w nieſkażoney zawſze wierności dla Rzpltey zaſługi, nawet w oſtatniey Kampanii oſobiſtą tegoż JP. Pułkownika determinacyą i pracą dowiedzione; z tych zatym wſzyſtkich uwag, Sąd Subordynacyi Woyſkowey nie raz rzeczonego JP. Jakuba Baranowſkiego Pułkownika z ſiedzianego dotąd areſztu uwolniwſzy, jako nie mającego ſzczęścia w pierwſzych początkach należeć do ſprawy powſtania Narodu, ſtoſownie do deklaracyi Naywyżſzego ſiły zbroyney oboyga Narodow Naczelnika, i do rezolucyi Rady Tymczaſowey Litewſkiey w czynności ſwey Rangi zawieſza, nieścieśniaiąc tym bynamniey chęci jego w dziſieyſzey Kraju potrzebie ſłużenia Oyczyznie. Co ſię zaś ściąga do JJ. PP. Dawida Romanowicza i Muſtaffy Achmatowicza Rotmiſtrzow: Ci jako Podkommendni, ile gdy ſię okazuje, iż za przybyciem do Maryanpola czaſu alarmu Chorągiew Romanowicza Broń nabitą miała, nie z rozkazu Pułkownika, ale dla właſney oſtróżności jeſzcze na mieyſcu w Pilwiſzkach Konſyſtując Szarf Amunicyą opatrzoną, w obawie aby bliſko Granicy Pruſkiey ſtojąc za wpadnieniem Woyſk Pruſkich (jak było podobieńſtwo) do Polſkiey zagarnioną nie zoſtała, a obydwa rzęczeni Rotmiſtrze w wykonaniu przyſięgi z całym Pułkiem na Pułkownika jako ſwojego Kommendanta oglądali ſię; tych więc Sąd ſubordynacyi Woyſkowey natychmiaſt z areſztu wolnemi czyniąc do odbywania ſłużby w ſwoim Pułku względnie ſwych Rang powrócić przeznacza. W oſtatku w całey tey ſprawie wſzyſtkim ogulnie wieczne milczenie nakazując, takowy ſwóy wyrok przy Parolu i przez Gazetę ogłoſić poſtanawia.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Z Kopenhagi dnia 31. Maia

Wczora połowa Woyſka lądowego do okrętow woiennych przeznaczonego weſzła na Okręty Eſkadra Szwedzka będzie pod kommendą admirała Wachtmeyſtra, a Duńſka pod Admirałem Krüger.

Z Wiednia pod d. 28 Maia (z Gazety Krolewieckiey)

Ze Porta ſprzyia Powſtaniu Polſki, o tém żadney tu iuż niema wątpliwości; zapewniaią, nawet że W Sułtan przyrzekł Polakom, uznać Jch Konſtytucyą, i o uznanie oney u innych Dworow intereſſować ſię będzie. Allians między Portą a l olakami zawrzeć ſię maiący Punkt ma iſtotny, że Porta chce i będzie protegować Religią ich Oycow, to ieſt katolicką Wyſyłaią z Polſki nowego do Konſtantynopola Extraordynaryynego Poſła, którego Turcy iuż aktualnie na ſwych granicach oczekuią dla eſkortowania Onego z tamtąd pod mocnym konwoiem do ſwoiey Stolicy Lecz ponieważ Porta (iak mówią) ieſzcze nie ieſt zapewniona, iak Auſtrya poſtąpi w ſtoſunku ſwoiego z Roſſyą Allianſu po nowym rzeczypołożeniu w Polſzcze; z tey więc przyczyny dla powzięcia doſtateczney Rezolucyi przyiedzie powracaiący z Londynu Poſeł Turecki do Bruxelli, aby z uſt Ceſarza otrzymał Ceklaracyą, a razem aby zaręczył Ceſarza Jmści, że ieſt życzeniem i ſtarannością Dywanu zachować nieprzerwanie z Auſtryą dobrą Przyiaźń i Sąſiedzką Harmonią.

Z Sztokolmu dnia 23 Maia

Flota, która ſię w Karlſkronie uzbraia, mniemaią że w końcu tego mieſiąca gotowa będzie ſkłada ſię ona z 1. Okrętu od Armat 70, z dwóch od 64. z 5ciu od 60. i z 4ch Fregat od 40, Armat.

Z Bruxelli d. 29 Maja. (z Gazety Hambur:)

Francuzi coraz bardziey pomnażają ſiłę ſwoję w Courtray. Auſtryacy także odbieraią nowe poſiłki z Harlebeke. Dnia 25. wyjechał ztąd Graff Trautmansdorff do Ceſarza.

W przeſzłym Numerze zamiaſt ubitych pod Zegrą Półtoraſta nieprzyjacioł omyłką położono półtora tyſiąca, a zamiaſt terminu prenumeraty na Gazetę Wileńſką poczynającey ſię od 1. Julii, położono od 1. Junii.